

Een goed begin is het hele werk (II)

1 januari 1991

Auteur: Henny Lamme

Volume: 22

Nummer: 7-8

Pagina's: 280-282

Documenten

- [moer_jrg22_063.pdf](#)

foru m daarnaast een aantal kanttekeningen geplaatst de leeslijn heeft als goede punten dat het functioneel lezen stimuleert en dat het gebruik maakt van een taalhoek eigen ontdekkingen henny lamme het is jammer dat deze twee goede punten bij probleemkinderen instructieafhankelijke kin een goed begin is deren zoals kees de baar ze liever noemt niet meer aan de orde zijn zij hebben juist mijns het hele werk inziens baat bij een stimulerend klimaat met betrekking tot ontluikende geletterdheid ii lamme 1988 de leesweg structureert het lezen van probleemkinderen heel goed het is echter onduidelijk met welke groep kinderen men de leesweg gaat gebruiken het is waarschijnlijk kees de baar heeft in twee bijdragen 1991a b dat alle kinderen van groep 3 dat zijn jammer geprobeerd mijn standpunt zoals ik dat gefor deze methode is erg gericht op leestechneik muleerd heb in het artikel een goed begin is dat is een misser juist probleemkinderen heb het hele werk lamme 1990 te weerleggen ben het nodig op functioneel begrip h ij heeft mij niet kunnen overtuigen i n on lezen te worden gericht een positief punt is dertaande bijdrage probeer ik nogmaals het wel dat de boekjes die gebruikt worden zeer pleit te beslechten goed zijn en dus begrip lezen in de hand de hele discussie spitst zich toe op de vraag werken doordat een thematische werkwijze of de methoden de leeslijn en de leesweg wer ontbreekt is het mogelijk om de leeslijn individueel verschil l en van bij voorbeeld veilig leren dueel te gebruiken en dat is heel positief lezen en letterstad de baar beweert dat er wel degelijk een verschil is omdat de leesweg een we lke l eerl i n gen orthodidactische opzet heeft i k ben van mening dat de orthodidactische structuur niet voor welke leerlingen is de leesweg precies be anders is dan die van de andere methoden stemd in de handleiding van de leeslijn de leesweg waarop ik de analyse in een goed be de leeslijn en de leesweg gin is het hele werk baseerde komt niet dui delijk naar voren welke kinderen in aanmer de leeslijn en de leesweg zijn methoden voor king komen voor de leesweg aanvankelijk leren lezen die kinderen enerzijds mijn veronderstelling is daarom dat leer zelfontdekkend anderzijds gestructureerd krachten daardoor de veilige weg zullen kiezen willen leren lezen de gestructureerde werk en dus na

de kleuterschoolperiode de leeslijn wijze heet de leesweg zullen verlaten om alle kinderen met de leesweg de baar begint zijn reactie i99ob met een te confronteren uiteenzetting over de leeslijn hij geeft een gelukkig blijkt dat de duidelijkheid met be verschil aan met natuurlijk lezen freinet of trekking tot de kinderen die de leesweg gaan functioneel aanvankelijk lezen functioneel volgen er wel is de baar verwijst in zijn reactie aanvankelijk lezen is echter een overkoepelend naar het onderzoek dat hol i99i beschreef in begrip voor werkwijzen die afwijken van de aanmerking voor de leesweg komen traditionele methoden hieruit blijkt dat de kinderen die bij de start van groep 3 geen tot baar kennis van zaken mist op dit punt beide twee letters van het alfabet kunnen noemen gaan uit van zeer verschillende didactische kinderen die tussen de drie en negen letters werkwijzen neuvel 1988 van het alfabet wel kunnen noemen maar niet hij komt pas veel later op het verschil tussen zelfstandig van deze letters woordjes kunnen veilig leren lezen en de leesweg maken in mijn bespreking van deze methode heb ik welke percentages horen hierbij 45 4 procent een aantal positieve punten genoemd maar van de nederlandstaligen 64 9 procent van d e 280 moer 1991 7 8 streektaligen en 67 6 procent van de niet ne stap voor stap als tweede orthodidac derlandstaligen goed dat er nu duidelijkheid tisch element geeft kees de baar aan dat de is geschapen een leerkracht van groep 3 weet didactiek zich bezighoudt met een analyse van nu dat zo ongeveer de helft van de kinderen bij de de leertaak en dat de orthodidactiek een stapje start van het schooljaar gaat leren lezen met de verder gaat en aangeeft welke beperkingen bij leesweg functioneel lezen en zelf ontdekken individuele kinderen voorkomen daarmee zoals in de leeslijn wordt voor deze kinderen ben ik het als orthopedagoog geheel eens het weggelaten de didactiek is gericht op het hangt er echter maar vanaf hoe de leertaak spellend lezen wordt geanalyseerd als dat gebeurt in tech niche leestermen dan is het logisch dat de ortho d id act i sch orthodidactiek aangeeft op welke punten met betrekking tot het technisch leren lezen kinde in een poging om helderheid te verschaffen in ren beperkingen vertonen deze discussie is het noodzakelijk om het be grip orthodidactiek te definiëren uitgangspunten kees de baar geeft aan inde beschrijving van het leerproces dat een waarop de leesweg is gebaseerd en hij sugge kind doormaakt wordt meegenomen welke reert daarmee dat veilig leren lezen heel andere beperkingen individuele kinderen kunnen uitgangspunten heeft i k bestrijd dit hebben in hun taal denkontwikkeling visuele een stap voor stap aanbieding in een specifieke en auditieve waarneming met name gaat het volgorde van nieuwe letters in een betekenis daarbij om de invloed van deze belemmeringen vol geheel dat doet veilig leren lezen ook op het leerproces en over de wijze waarop deze onmiddellij k actief gebruik maken van letters belemmeringen kunnen worden opgevan en klanken leggend stempelend lezend en gen ingeperkt of gecompenseerd de baar tekenend dat doet veilig leren lezen ook i99ob beginnen met letters voor korte k l inkers in kees de baar vindt zijn leesweg veel orthodi samenhang met de medeklinkers inderdaad dactischer dan bij voorbeeld veilig leren lezen veilig leren lezen begint meteen met lange k l in hij geeft in zijn reactie wel aan wat hij ortho kers in de globaalwoorden maar waarom is dit didactisch vindt maar jammer genoeg niet element van de leesweg zo essentieel versch il waarom de leesweg meer

orthodidactisch is lere dan veilig leren lezen en in het laatste zit nu de letters worden aangeboden vanuit li juist mijn stellingname chaamstaal inderdaad veilig leren lezen doet dit niet echter waar staat in de handleiding van individualiseren kees de baar heeft ge de leesweg precies hoe dat moet ik kan het lijk als hij zegt dat in de orthodidactiek in de nergens vinden en waarom is dit zo n essen eerste plaats het individuele element een rol tieel verschil met veilig leren lezen speelt hij suggereert hiermee dat veilig leren de visuele waarneming wordt aangevuld met lezen niet als zodanig te gebruiken is de vraag tast waar wordt de leerkracht op dit element is of dat klopt m aar hoe kan met de leesweg opmerkzaam gemaakt in de handleiding is individueel worden gewerkt ligt het niet dit voldoende reden om een nieuwe methode voor de hand dat de potentiële probleemkin op te baseren deren ook bij het hanteren van de leesweg als veel aandacht voor automatisering op let groep te benaderen en dus met hen eenzelfde ter en woordniveau dat doet veilig leren lezen tempo aan te houden ook h et vermijden van cursorisch thematisch de kinderen worden van meet af aan georien onderwijs maakt het echter makkelijker om teerd op de structuur van woorden dat doet met de leesweg individueel te werken dan met veilig leren lezen ook het is niet voor niets een een methode als veilig leren lezen i n deze con structuurmethode text vind ik de leesweg dus wel orthodidac nadrukkelijke afbouw van spellend lezen door tisch i ndividualisatie is echter slechts een van lettergroep l ezen dat doet veilig leren lezen de orthodidactische e lementen ook onmiddellijke toepassing van nieuwe letter 1991 7 8 moer 2 8 i kennis door het lezen van boekjes en he t zelf blijf erbij dat beide methoden van eenzelfde laten bedenken van woorden en zinnen h et structuur uitgaan het werken met de leesweg eerste doet veilig leren lezen ook het tweede is een verenging van het leesonderwijs tot doet veilig leren lezen niet maar d e baar ook slechts een leestehniek de methode is goed niet ik zie dat tenminste niet terug in de be gestructureerd wat in eerste instantie prettig schrijving van de lessen in de handleiding is voor potentiële leesprobleemkinderen eerst wordt alleen toegestane spelling ge de baar geeft goede resultaten aan met zijn bruikt pas later de voorkeurspelling ik moet methode hierbij zijn twee kanttekeningen te eerlij k zeggen dat ik niet weet hoe dat in veilig maken de resultaten zijn niet afgezet tegen leren lezen is maar is het een reden om een andere methoden dus dat moet nog worden geheel nieuwe methode te ontwikkelen een afgewacht en de resultaten kunnen misschien dergelijk principe is makkelijk over te nemen ook wel geweten worden aan het lage crite rium dat gebruikt is kinderen moeten aan het e cht e orth o did ac ti ek einde van groep 3 een drie letterwoord kun nen nastempelen op eindrijm kunnen rijmen i n veilig leren lezen en de leesweg wordt de lees van drie klanken een woord maken en 17 letters taak geanalyseerd in termen van technisch le van het alfabet kunnen benoemen de door zen en dus is daar de remediering op gericht veel scholen gebruikte criteria liggen hoger een leertaakanalyse van het begrijpend lezen bij voorbeeld 75 procent leerrendement op ct zou heel anders luiden en wanneer men met to technisch lezen 2 en cito begrijpend le van parreren 1988 het technisch lezen als een zen 2 o nderd eel van he t begrijp e nd lezen wil zien het is jammer dat de leesweg nog niet ver het begrijpend lezen zelfs als funderende han geleken kan worden met een methode die het deling ken-

schetst dan hanteert men de begrip begripend lezen voorop stelt pend lezen leer-
taakanalyse technisch l ezen is dan slechts een onderdeel literatuu r i n de prakti-
jk heb ik gemerkt dat spellend lezen een van de moeilijkst te remedieren han baar
k de de lee slijn in moe r i99i t a p 3i dicaps is ik ben de mening toegedaan dat het
32 spellend aanvan kelij k leren lezen dit probleem baar k de leren lezen uitdaging
en opgave in in de h and werkt kinderen met potentiële moer t 99 1 4 b p i2h i 37 l
eesproblemen zijn de kinderen met taalpro dumont j j leerstoornissen verschijn-
ings blemen dumont 1984 deze kinderen zijn vormen samenhangen oorzaken in a j
w slecht in het hanteren van de taalstructuur zij m thomassen e a red het leespro-
ces lisse hebben bij voorbeel d moeite met het voorspel swets zeitlinger 1984 len
van het verloop van een zin op grond van hol t aparte instructielijn voor
taalzwakke de eerste paar woorden zij missen daardoor leerlingen nuttig maar ni-
et afdoe nde in di tijdens het lezen de vaardigheid van de context daktief i99 r p 2
6 2 8 gebruik te ma ken orthodidactiek zou gericht lamme h leren lezen met de wa-
terfietsme moeten zijn op het opheffen van die handicap thode techniek en begrip
in moer 1 988 5 het gekke is dat kees de baar vindt dat zijn p 10 2 1 methode dat
niet kan taaltekorten en taal lamme h een goed begin is het hele werk in zwakte
kunnen in een aanvankelijke leesme moer 1 99 0 7 p 3 0 3 3 15 thode niet worden
opgelost zo stelt hij en neuvel j m e otter d j bos functioneel daar zitten we dan
aanvankelijk leesonderwijs een beschrijving en een e valuatie amsterdam lisse
swets zeitlin conclusie s ger 1988 parreren c f van ontwikkelend onderwijs de
leesweg is net als veilig leren lezen een me amersfoort ac co 1988 thode voor het
technisch aanvankelijk lezen kees de baar geeft aan dat zijn leesweg ortho didac-
tischer gestoeld is dan veilig leren lezen ik 2 82 moer 19917 8